

I sommer fortalte Grevinde Alexandra, at hun havde fået et »lille ansigtsløft«. Dermed brød hun med et tabu - og betalte prisen for det. Foto: Henrik R. Petersen

UDGLATTEDE RYNKER OG SILKONEFYLDTE BRYSTER BLIVER TIL **VREDE OG HÅN**

Vrede, nedsættende kommentarer om mennesker, der får ændret udseendet gennem kosmetiske indgreb, er almindelige - også selvom plastikkirurgi er lovligt og primært angår personen under kniven.

Af Christina Hilstrøm
chhi@berlingske.dk

I sommer traf grevinde Alexandra et kontroversielt valg. Ikke alene havde den 57-årige grevinde af Frederiksborg fået et »lille ansigtsløft«. Hun valgte også at stå ved det, da hun blev spurgt.

Det var her, det for alvor blev interessant. For grevinden bevægede sig med sin indrømmelse ud i et farvand, hvor hajerne sidder klar til at sætte tænderne i tastaturet.

På sociale medier som Facebook tastede brugere nedsættende kommentarer som:

»Hun var da noget kønnere før, nu ligner hun en heks« og »Hold da kæft, hun ligner nu de andre plastikker... det er direkte grimt«.

Noget tyder på, at der er en særlig vrede og hån reserveret mennesker, der ændrer på udseendet med kosmetiske indgreb eller operationer.

Særligt på de sociale medier bliver der delt rundhåndet ud af knubbede ord og nedsættende kommentarer. Og det gælder ikke kun for grevinder.

Da den på det tidspunkt 58-årige amerikanske skuespillerinde Demi Moore gik mode-show, og hendes udseende var ændret i en grad, så det var svært ikke at tilskrive det plastikkirurgi, var kommentarerne alt fra »ad« og »ugly« til »skrækkeligt, hun ligner et monster«.

Hvorfor reagerer så mange mennesker negativt på en lovlig praksis, der primært angår indehaveren af det udseende, der bliver ændret?

Det er jo snyd!

Henrik Høgh-Olesen, der er professor i social- og personlighedspsykologi på Aarhus Universitet, har et bud.

»Det er ligesom en cykelrytter på epo,« siger han og tilføjer:

»Nogle opfatter plastikkirurgi som fake, og de bliver provokeret af, at nogen ufortjent kommer foran i den store konkurrence om skønhed, som vi alle sammen indgår i. De bliver provokeret af, at mennesker, der ikke er smukke fra naturens side eller ikke har trænet hårdt, har været hos en plastikkirurg og dermed har snydt sig foran.«

Snyd er en grim forseelse, som tydeligvis kan få pæne mennesker til at afsøge deres ordforråd for mindre pæne glosser.

Ideen om, at vreden mod plastikkirurgi kan skyldes følelsen af snyd, kan Anders Fogh Jensen, der er filosof, forfatter og foredragsholder godt tilslutte sig.

»Konkurrencen er benhård på at være smuk og have sexappeal, og så kommer nogen og betaler og får lavet om på deres krop. De snyder også alle dem, der med protestantisk arbejdsmoral knokler løs i fitnesscentre,« mener han og bliver til dels bakket op af Mads

Meier Jæger, der er professor i sociologi ved Københavns Universitet og forsker i skønhed.

»Vreden kan handle om misundelse, fordi nogle ville ønske, at de selv havde råd til plastikkirurgi. Eller det kan bunde i en følelse af snyd,« siger han.

Mads Meier Jæger ved, hvad der rører sig, når talen falder på skønhed. Men plastikkirurgi er alligevel en særlig fugl - lejlighedsvis udstyret med andenæb.

Han kender ikke til undersøgelser, som viser, at folk, der får plastikkirurgi, beviseligt bliver opfattet som pænere efterfølgende. Men han henviser til en undersøgelse af kinesiske kvinders brug af makeup. Undersøgelsen viste, at kvindernes brug af makeup ikke ændrede på, hvor andre placerede dem henne på en skønhedsskala.

Noget tyder på, at L'Oréal's sejlivede slogan »Because you're worth it« i videnskabens navn kunne ændres til »It's not worth it.«

»Vi bruger meget hjernekapacitet på at afkode ansigter. Det er vi evolutionært meget dygtige til. Vi bliver ikke snydt af rød læbestift. Ligesom jeg heller ikke tror, at vi bliver snydt af plastikkirurgi,« siger Mads Meier Jæger.

Men hvad får velfungerende mennesker med velfungerende ansigtshud, gennemsnitlige fedtdepoter på brystkassen og funktionelle næser til at gennemgå ofte smertefulde operationer eller indgreb alene for at ændre udseendet?

»Adskillige undersøgelser viser, at smukke mennesker har lettere gang på jorden. De kommer lettere gennem uddannelsessystemet, de får bedre job, højere lønninger og lavere strafte,« siger Henrik Høgh-Olesen og understreger,

»Vreden kan handle om misundelse, fordi nogle ville ønske, at de selv havde råd til plastikkirurgi.«

**MADS MEIER JÆGER,
PROFESSOR I SOCIOLOGI**

at meget af den »hjælp«, smukke mennesker får fra omverdenen, bygger på en fejlslutning.

»Hjernen laver en attribueringsfejl ved at sige, at et smukt ydre er lig med gode egenskaber,« siger Henrik Høgh-Olesen.

Verden over er det ret ens, hvad der bliver opfattet som smukt. Grundlæggende handler det om at udstråle ungdom og fertilitet. Og de smukke har utallige fordele.

»I udgangspunktet kan udseende veksles til status, prestige og parringsmuligheder,« siger Henrik Høgh-Olesen.

Det attråværdige udseende har da også været et troværdigt signal gennem historien. For hvis et menneske så ung og havde kendetegnene for at være god til at forplante sig, var det menneske også ung og smækfyldt med de rette hormoner til forplantning.

»Men nu kan Nicole Kidman og Cher narre os. Nicole Kidman er lykkedes med at spille en spændstig yngre kvinde, selvom hun er oppe i 50erne og ikke kan få børn længere. Så med plastikkirurgi kan vi fake, at her har vi med ungdom og saft og kraft at gøre,« siger Henrik Høgh-Olesen.

Vreden over dem, der snyder, eksisterer i bedste velgående - og de indebrændte har sociale medier, hvor galden kan hældes ud. Men fremtiden kan komme til at se anderledes ud.

»Da jeg var ung, var tatoveringer kun noget, rockere og sømænd havde. Nu ligger der tatoveringsbutikker på Fifth Avenue. Over 40 procent af den vestlige befolkning har i dag en tatovering,« nævner Henrik Høgh-Olesen som et eksempel på, hvordan vi har ændret opfattelse.

Skeler man til andre dele af verden, kan noget også tyde på, at den brede accept af plastikkirurgi er på vej.

»Det land, der forbruger mest plastikkirurgi i verden, er Sydkorea. Det er helt almindeligt, at en 18-årig får penge til de operationer, vedkommende har mest lyst til,« siger Henrik Høgh-Olesen og peger på, at plastikoperationer kan være med at give en fordel i et konkurrence- og optimeringssamfund, hvor presset for at præstere bedre og bedre er meget stort.

»Men presset fra de her optimaliseringskrav kan også blive så stort, at det bliver ødelæggende. Og så kan det være, at det bliver den umærkede krop, der bliver idealet. Den, der hverken er kosmetisk opereret, tatoveret eller piercet. Ting har det med at pendulere,« siger Henrik Høgh-Olesen og påpeger, at vi har været vant til at leve i stammer på mellem 60 og 100 individer.

Og her er det ikke så farligt at sammenligne sig med andre.

»Vi vil være nogenlunde lige så stærke, smukke og begavede som gennemsnittet omkring os. Men via sociale medier har vi fået nogle helt andre grupper ind i vores liv. Vi følger de allersmukkeste og mest succesfulde individer og hjernen siger til os, at det skal vi også kunne leve op til. Faktum er, at det kun er én promille af menneskeheden, der ser sådan ud og har så meget succes,« siger Henrik Høgh-Olesen.

Sammenligningen med verdens smukkeste og mest succesfulde kan have negative konsekvenser. Og her rummer plastikkirurgi ikke nødvendigvis den hjælpende hånd.

»Sammenligningen kan kun føre til, at man brækker halsen. Det kan være en af de største årsager til et stigende antal depressioner - især blandt piger.«

Tilbage står at skønheden er eftertragtet. At jagten på den har stået på i årtusinder. Og at visse samfundsgrupper føler sig kaldet til at dele nedsættende kommentarer ud til dem, som de synes, jager skønheden forkert.

Berlingske har spurgt grevinde Alexandra, om hun ville stille op til et interview om sit ansigtsløft. Det har hun ikke ønsket.

Læs videre side 10-11

Den amerikanske skuespillerinde Demi Moore gik i januar catwalk for modehuset Fendi under modeugen i Paris. Hendes udseende fik stor opmærksomhed. Foto: Stephane De Sakutin